

Årsplan 2021/2022

Espira Høytorp Fort barnehage

Innhold

Innhold og oppgaver i barnehagen.....	5
Barns medvirkning	12
Samarbeid med foreldrene	13
Overganger	13
Barnehagen som pedagogisk virksomhet.....	14
Barnehagens fagområder	19
Vedlegg	21

Velkommen til Espira Kunnskapsbarnehagen!

Espira vil gi barna en fantastisk start på livet! Barnehagen skal i nært samarbeid med hjemmet gi barna en trygg hverdag preget av mestring, lek, læring og glede. Espira består pr. 1.1.2021 av 103 barnehager i omtrent 50 kommuner.

Hva innebærer det at vi er en kunnskapsbarnehage?

Espira Kunnskapsbarnehagen har som visjon å lede utviklingen av fremtidens barnehager. Dette skal vi gjøre ved å drive barnehager med høy kvalitet. Vi tror at en viktig nøkkel til kvalitet i barnehagen er kompetente ansatte som omsetter et forskningsbasert kunnskapsgrunnlag om barn og barndom til god praksis i samspill med barna.

Barnehagens visjon

Visjonen er en ledestjerne for hvordan barna skal ha det i barnehagen og hva vi ansatte skal gjøre. I Espira skal alle barn møtes med positive holdninger og anerkjennelse, hver dag, av alle ansatte.

Et spennende pedagogisk innhold

I Espira skal alle barn møte voksne som viser omsorg, støtter, engasjerer og inspirerer.

Espiras barnesyn er selve hjertet i Espira-barnehagene og handler om vårt syn på barn og vår rolle som voksne i barnehagen.

Barn er fylt av fantastiske evner og egenskaper. De søker hele tide å skape mening i samhandling med omverdenen. Barna i våre barnehager skal oppleve oss som deltakere i meningsskapingen i et trygt, omsorgsfullt og inspirerende miljø.

I Espiras pedagogiske arbeid, og i de pedagogiske miljøene, bygger personalet på det barna er opptatt av og interesserte i. Alle barnehager skriver årsplan for det pedagogiske arbeidet. I tillegg synliggjør hver barnehage hvilke prosjekter, temaer og fagområder de jobber med i planer og dokumentasjon av arbeidet.

Felles for alle Espiras barnehager er at de følger Barnehageloven og Rammeplanen for barnehagens innhold og oppgaver.

Barnehageloven gir overordnede bestemmelser for tilbudet, mens rammeplanen gir retningslinjer for barnehagens innhold og oppgaver.

Mat og måltid

I Espira er vi opptatt av at barna tilegner seg gode vaner, holdninger og kunnskaper når det gjelder kosthold, hygiene, aktivitet og hvile. Mat og drikke som inntas i barnehagen utgjør en betydelig del av barns totale kosthold. Barnehagen har derfor stor påvirkning på barnas matvaner, kosthold og helse.

Dette ansvaret tar vi på alvor og vi har derfor mål om at alle barna i Espira Kunnskapsbarnehagen skal få:

- Alle måltider servert i barnehagen (frokost, lunsj og enkelt ettermiddagsmåltid)
- Tilbud om frukt/grønnsaker/bær til alle måltider
- Måltider med fokus på god stemning, samtaler og nysgjerrighet på mat/smak

Om barnehagen

Espira Høytorp Fort ligger flott til i Mysen i Indre Østfold kommune. Vi holder til rett bak Momarken travbane i umiddelbar nærhet til naturen og Norges største innenlands festning, Høytorp fort. Naturen rundt oss byr på mange muligheter og vi har tursteder med lavvo, gapahuk og grillplasser. Vi er mye ute på tur i nærområdet og tar gjerne med oss både klatreutstyr for å utfordre oss selv og hengekøyer til å hvile og sove i.

Høytorp Fort byr på mye utforsking og spennende historikk. Barnehagens uteområde er variert med mye naturområder for kreativ lek, undring og utforsking. Vi har grillhytte, bål plass, kjøkkenhage, drivhus, frukt og bærbusker, som er til glede og inspirasjon. Vi har fokus på bærekraftig utvikling, helsefremmende arbeid og et godt psykososialt miljø for små og store.

Barnehagen har fire avdelinger fordelt på to plan, hvorav to avdelinger for barn i alderen 1-3 år og to avdelinger for barn i alderen 3-6 år.

Vi har fokus på barnas egne frie lek og legger til rette med personalets kompetanse og tid for at barna skal oppleve at leken blir verdsatt og skal være med på å bidra til et godt psykososialt barnehagemiljø.

Faktaboks

Åpningstider 6.30-17.00.

Fullkost tilbud med varme lunsjer.

Unik beliggenhet med tursteder, lavvo og gapahuk.

Flotte grøntområder med drivhus, kjøkkenhage frukt og bærbusker.

Godkjent som Helsefremmende barnehage.

Samarbeider med SOS-barnebyer.

Samarbeider med Forskerfabrikken.

Skolespirestandard.

Småspirestandard.

50% barnehagelærerdekning.

Hva er en årsplan?

I rammeplanen for barnehagens innhold og oppgaver står det at årsplanen er et arbeidsredskap for barnehagepersonalet og dokumenterer barnehagens valg og begrunnelser. Årsplanen skal vise hvordan barnehagen vil arbeide for å omsette rammeplanens formål og innhold og barnehageeierens lokale tilpasninger til pedagogisk praksis.

Innhold og oppgaver i barnehagen

Barnehagens verdigrunnlag

Ifølge rammeplanen skal barnehagens verdigrunnlag formidles, praktiseres og oppleves gjennomgående i barnehagens pedagogiske arbeid. Rammeplanen konkretiserer verdigrunnlaget ved å løfte noen områder som skal prege barnehagens arbeid gjennomgående. Disse er: demokrati, mangfold og gjensidig respekt, likestilling og likeverd, bærekraftig utvikling og livsmestring og helse.

Slik arbeider vi med barnehagens verdigrunnlag i praksis:

Alle ansatte hos oss skal sørge for at barnehagen har et godt miljø med rom for alle. Vi har som motto at "Her er det godt å være for liten og stor!" Hos oss ser vi på barnehagen som ett rom med mange muligheter. Det betyr i praksis at vi samarbeider og bruker hverandre til det beste for alle avdelingene, alle barna og hele personalet. I vår barnehage skal alle bli sett og hørt for den de er. Vi skal ha et inkluderende fellesskap med fokus på de verdier og normer som eksisterer i samfunnet. Vi skal gjensidig respekt, fremme mangfold uavhengig av religion, kultur og kjønn. Barna skal lære å ta vare på seg selv, hverandre og naturen. Vi vil lære mer og leve i forhold til bærekraftig utvikling. Som ledd i dette må vi ta vare på hverandre, barnehagen vår og nærmiljøet vårt. Barn er kompetente og lærevillige. Sammen skal vi skape gode dager hvor trygghet, mestring, trivsel og glede blir sentralt. Trivsel og trygghet handler mye om de gode relasjonene, som er de voksnes ansvar å skape. Sensitivitet, anerkjennelse og gjensidighet er sentralt for utviklingen av gode relasjoner og positive følelser. Positive følelser har nær sammenheng med både psykisk og fysisk helse. Barnehagen skal jobbe for et godt psykososialt miljø. I dette arbeidet er barnehagen avhengig av et godt samarbeid med barnas hjem.

Livsmestring og helse

I rammeplanen står det at barnehagen skal ha en helsefremmende og forbyggende funksjon og bidra til å utjevne sosiale forskjeller. Barnas fysiske og psykiske helse skal fremmes i barnehagen. Barnehagen skal bidra til barnas trivsel, livsglede, mestring og følelse av egenverd og forebygge krenkelser og mobbing. Om et barn opplever krenkelser eller mobbing, må barnehagen håndtere, stoppe og følge opp dette. Personalet skal ha et bevisst forhold til at barn kan være utsatt for omsorgssvikt, vold og seksuelle overgrep og vite hvordan dette kan forebygges og oppdages.

Slik arbeider vi forebyggende og helsefremmende:

Pedagogisk leder er ansvarlig for at avdelingen legger til rette for at alle barn opplever mestring, trivsel, trivsel, er i progressiv utvikling, og tilegner seg sunne vaner og gode handlingsmønstre. Hos oss skal alle oppleve et inkluderende fellesskap.

- Personalet legger til rette for den gode samtalen sammen med barna.
- Barnehagen legger godt til rette for barnas lek.
- Personalet tilrettelegger slik at barna får en god balanse mellom aktivitet og hvile.
- Personalet tilbereder og serverer god og næringsrik mat.
- Barnehagen jobber for tidlig innsats for alle barn, og et åpent og inkluderende samarbeid med barnas hjem.
- Barnehagen samarbeider med andre instanser, som helsestasjonen, spesialpedagogisk team, familiesentralen, pedagogisk psykologisk tjeneste, barnevernstjenesten og skole.

Barnehagens formål og innhold

Ifølge rammeplanen skal barnehagens innhold være variert og allsidig og tilpasses enkeltbarn og barnegruppen. Arbeidet med omsorg, danning, lek, læring, sosial kompetanse og kommunikasjon og språk skal ses i sammenheng og samlet bidra til barns allsidige utvikling. Rammeplanen har mål for personalets arbeid innen alle disse områdene.

Barnehagen skal ivareta barnas behov for omsorg

Personalet i barnehagen skal:

- ivareta barnas behov for fysisk omsorg, inkludert behov for ro og hvile
- legge til rette for at barna kan knytte seg til personalet og til hverandre
- sørge for at alle barn opplever trygghet, tilhørighet og trivsel i barnehagen
- møte alle barn med åpenhet, varme og interesse og vise omsorg for hvert enkelt barn
- være lydhør for barnas uttrykk og imøtekomme deres behov for omsorg med sensitivitet
- støtte og oppmuntre barna til å vise omsorg for andre og til selv å kunne ta imot omsorg
- bidra til at barna kan utvikle tillit til seg selv og andre

Slik arbeider vi for å ivareta barns behov for omsorg:

Alle ansatte sørger for at barna opplever å få god og tilpasset omsorg i barnehagehverdagen.

- Personalet tilbyr barna et fang og en armkrok for trøst, ro og samtale.
- Personalet verdsetter, anerkjenner og legger godt til rette for barnas lek og støtter barnas initiativ.
- Personalet observerer barna, tilstreber å forstå deres behov og tilrettelegger for gode opplevelser og utvikling.
- Personalet tilrettelegger for mindre grupper deler av dagen.
- Alle barn oppmuntres og hjelpes slik at de også kan yte omsorg for seg selv.
- Personalet skal yte omsorg gjennom tydelighet og varme.

Barnehagen skal ivareta barnas behov for lek

Personalet i barnehagen skal:

- organisere rom, tid og lekemateriale for å inspirere til ulike typer lek
- bidra til at barna får felles erfaringer som grunnlag for lek og legge til rette for utvikling av lekemaer
- fremme et inkluderende miljø der alle barna kan delta i lek og erfare glede i lek
- observere, analysere, støtte, delta i og berike leken på barnas premisser
- veilede barna hvis leken medfører uheldige samspillsmønstre
- være bevisst på og vurdere egen rolle og deltakelse i barnas lek
- ta initiativ til lek og aktivt bidra til at alle kommer inn i leken

Slik arbeider vi for å ivareta barnas behov for lek:

Pedagogisk leder sørger for at avdelingens personale legger til rette for et inspirerende og inkluderende lekemiljø ut i fra barnas behov på den enkelte avdeling, samt observere og delta på lekens premisser.

- Personalet bidrar til at avdelingens lekemiljø er tilpasset og i endring etter barnas ønsker og behov.
- Personalet inkluderer barna i arbeidet med å utvikle og endre lekemiljøet.
- Personalet tilrettelegger med leker og materiell som barna trenger for å utvikle leken og som kan inspirere til lek.
- Personalet legger tilrette for lekegrupper med tanke på utvikling og inkludering.
- Personalet er aktivt deltakende, eller aktivt observerende i barnas lek.
- Personalet støtter de barna som trenger det, slik at de kan ta og opprettholde kontakt med andre.
- Personalet leser bøker, legger til rette med aktiviteter, som kan gi inspirasjon til lek.
- Personalet legger tilrette med tid for lek underveis på turer.

Barnehagen skal fremme danning

Personalet i barnehagen skal:

- tilrettelegge for meningsfulle opplevelser og støtte barnas identitetsutvikling og positive selvforståelse
- støtte barnas aktivitet, engasjement og deltakelse i fellesskapet
- synliggjøre og verdsette ulike behov, meninger og perspektiver i fellesskapet
- legge merke til, anerkjenne og følge opp barnas perspektiver og handlinger
- utfordre barnas tenkning og invitere dem inn i utforskende samtaler
- synliggjøre og fremheve mangfold og ulikhet som grunnlag for opplevelser, utforskning og læring

Slik arbeider vi for å fremme danning:

Pedagogisk leder sørger for at barnehagemiljøet er slik at barna opplever støtte, anerkjennelse og at de er aktivt medvirkende til sin egen hverdag.

- Personalet tar barna aktivt med i planlegging og forberedelser til lek og aktiviteter.
- Personalet gir barna erfaringer med å samarbeide og i å ta demokratiske beslutninger.
- Personalet stiller åpne og produktive spørsmål, som barna har mulighet til å svare på og som inspirerer til videre tenkning og samtale.
- Personalet viser anerkjennelse for barnas ytringer, ønsker og behov.
- Personalet anerkjenner og bekrefter barnet for den han/hun er.
- Personalet gir barn ansvar etter alder og modning og som inspirere de til motivasjon og gir mestringsfølelse.

Barnehagen skal fremme læring

Personalet i barnehagen skal:

- sørge for et inkluderende fellesskap og legge til rette for at barn kan bidra i egen og andres læring
- legge til rette for helhetlige læringsprosesser som fremmer barnas trivsel og allsidige utvikling
- være oppmerksomme på barnas interesser og engasjement og legge til rette for læring i ulike situasjoner og aktiviteter
- støtte og berike barnas initiativ, undring, nysgjerrighet, kreativitet, læringslyst og tiltro til egne evner
- utvide barnas erfaringer og sørge for progresjon og utvikling i barnehagens innhold
- støtte barnas refleksjoner rundt situasjoner, temaer og fenomener og skape forståelse og mening sammen med dem
- sørge for at alle barn kan få rike og varierte opplevelser og erfaringer, utfordringer og mestringsopplevelser

Slik arbeider vi for å fremme læring:

Personalet sørger for at avdelingen tilrettelegges slik at barn opplever gleden og nytten av å lære.

- Personalet sørger for at aktiviteter er tilpasset barnegruppas behov, alder og utvikling.
- Personalet stiller åpne og produktive spørsmål, som inspirerer til videre undring, utforskning og samtale.
- Personalet viser interesse for det barna er opptatte av og legger til rette for lek, undring og aktiviteter innenfor dette.
- Personalet er aktivitet rollemodeller i barnas lek og aktiviteter.

Barnehagen skal fremme vennskap og fellesskap

Personalet i barnehagen skal:

- støtte barnas initiativ til samspill og bidra til at alle kan få leke med andre, oppleve vennskap og lære å beholde venner
- samtale om normer for samhandling og invitere barna til å utforme normer for samhandling i fellesskap
- støtte barna i å ta andres perspektiv, se en sak fra flere synsvinkler og reflektere over egne og andres følelser, opplevelser og meninger
- støtte barna i å sette egne grenser, respektere andres grenser og finne løsninger i konfliktsituasjoner
- forebygge, stoppe og følge opp diskriminering, utestenging, mobbing, krenkelser og uheldige samspillsmønstre

Slik arbeider vi for å fremme vennskap og fellesskap:

Pedagogisk leder legger til rette for at avdelingen har tema om vennskap og at barna erfarer samarbeid, lek og aktiviteter sammen med andre barn.

- Personalet gir barna felles opplevelser, slik at de kan bearbeide og leke ut i fra felles preferanserammer.
- Personalet organiserer barna i mindre grupper.
- Personalet verner om barnas egeninitert lek.
- Personalet samarbeider om gode tiltak for å inkludere alle barna i lek.
- Personalet har kompetanse og er forberedt til å snakke om sosiale regler, inkludering, vennskap, utestenging og mobbing til enhver tid.
- Barnehagen legger til rette for et godt og åpent foreldresamarbeid med felles mål.
- Personalet bruker måltidet aktivt for å skape og inkludere alle i den gode samtalen.

Barnehagen skal fremme kommunikasjon og språk

Personalet i barnehagen skal:

- anerkjenne og respondere på barnas ulike verbale og non-verbale uttrykk og støtte deres språkutvikling
- stimulere barns verbale og non-verbale kommunikasjon og legge til rette for at alle barn involveres i samspill og i samtaler
- sørge for at alle barn får varierte og positive erfaringer med å bruke språk som kommunikasjonsmiddel, som redskap for tenkning og som uttrykk for egne tanker og følelser
- være bevisst på sine roller som språklige forbilder og være lydhøre i kommunikasjon med alle barn
- følge med på barnas kommunikasjon og språk og fange opp og støtte barn som har ulike former for kommunikasjonsvansker, som er lite språklig aktive, eller som har sen språkutvikling
- bidra til at språklig mangfold blir en berikelse for hele barnegruppen, støtte flerspråklige barn i å bruke sitt morsmål og samtidig aktivt fremme og utvikle barnas norsk-/samiskspråklige kompetanse

Slik arbeider vi for å fremme kommunikasjon og språk:

Pedagogisk leder legger til rette for god språklig utvikling på avdelingen. Personal tilpasser tiltakene til hvert enkelt barns alder og utvikling og sørger for progresjon i samarbeid med barnas hjem.

- Personalet lytter til barna, gjentar, bekrefter og anerkjenner deres ytringer.
- Personalet bruker åpne og produktive spørsmål og sørger for at alle barn deltar aktivt i samtalen.
- Personalet tilrettelegger slik at barna er med i planleggingen av lek og aktiviteter.
- Personalet sikrer at barna er deltakende i gjenkalling og evaluering av aktiviteter og hverdagen for øvrig.
- Personalet sørger for at avdelingen har bøker tilgjengelig for barna.
- Personalet leser bøker sammen med barna og samtaler sammen om det de leser.
- Personale benytter konkrete og omgivelsene for øvrig som støtte i samtaler og formidling.

Barns medvirkning

Rammeplanen sier at barnehagen skal ivareta barnas rett til medvirkning ved å legge til rette for og oppmuntre til at barna kan få uttrykke sitt syn på barnehagens daglige virksomhet.

Slik arbeider vi for å ivareta barns rett til medvirkning:

Pedagogisk leder er ansvarlig for å skape en kultur hvor barns medvirkning er sentral i hverdagen, samt i planlegging og tilrettelegging av det pedagogiske arbeidet på avdelingen.

- Personalet tar med barna i planlegging av lek og andre aktiviteter.
- Personalet setter av tid slik at barna er med på å gjenkalle og evaluere aktiviteter de har deltatt i.
- Personalet observerer og tilrettelegger for det barna er opptatte av og har behov for å øve på.
- Personalet er lyttende og gir barn forståelsen av at de er interesserte i deres meninger, ønsker og behov.
- Personalet er fleksible og trygge i å avvike fra oppstatte planer om det er til barns beste mht. barns medvirkning.
- Personalet deler i grupper etter hva barna er opptatte av, eller har av behov og ønsker i hverdagen.
- Personalet benytter foreldrenes kunnskaper for å tilrettelegge for barnas ønsker og behov.

Samarbeid med foreldrene

Barnehagen skal ivareta foreldrenes rett til medvirkning og arbeide i nært samarbeid og forståelse med foreldrene, jf. barnehageloven §§ 1 og 4. Barnehagen skal legge til rette for foreldresamarbeidet. Foreldresamarbeidet skal både skje på individnivå, med foreldrene til hvert enkelt barn, og på gruppenivå gjennom foreldrerådet og samarbeidsutvalget.

Slik arbeider vi for å fremme et godt samarbeid mellom hjem og barnehage:

Styrer sørger for at foreldrene får den nødvendige informasjonen for en god oppstart i barnehagen og for at personalet har de nødvendige opplysningene om det nye barnet. I tillegg sørge for at personalet har den kompetansen, som er nødvendig for å skape en god tilvenning til barnehagen. Pedagogisk leder har ansvaret for at tilvenningen til barnehagen blir en god opplevelse for barn og foreldre, og for at de får nødvendig informasjon og oppfølging gjennom hele barnehagetiden. Tilvenningskontakten bidrar til at tilvenningen tilpasses hvert enkelt barn og familie og er tilgjengelig for familien i oppstarten.

- Barnet møtes av personalet som ønsker velkommen til ny dag, bruker barnets navn og viser at de er glade for å se barnet og spør foreldrene om det er beskjeder som er viktige for å tilrettelegge en god dag i barnehagen.
- Når barnet skal hjem fra barnehagen skal personalet støtte barnet i å fortelle om opplevelser fra dagen som har vært.
- Barnehagen tilbyr minimum 2 foreldresamtaler i året.
- Barnehagen inviterer til en oppstartsamtale og en oppfølgingssamtale når barnet starter i barnehagen og når barnet bytter avdeling.
- Barnehagen gjennomfører en overgangssamtale i god tid før barnet bytter avdeling.
- Barnehagen inviterer til besøksdag og foreldremøte før sommeren for nye barn med oppstart kommende barnehageår.
- Barnehagen arrangerer foreldremøte for alle foreldre i september.
- Avdelingene inviterer til lappefrokost i løpet av september.
- Barnehagen inviterer til Solsikke-basar i oktober.
- Barnehagen inviterer til Lucia-markering i desember.
- Barnehagen inviterer til påskefrokost før påske.
- Su møte 2 ganger per år.
- Foreldre sørger for at klær og utstyr er på plass for bidra til gode opplevelser i hverdagen.

Overganger

Når barnet begynner i barnehagen

Rammeplanen sier at barnehagen, i samarbeid med foreldrene, skal legge til rette for at barnet kan få en trygg og god start i barnehagen. Barnehagen skal tilpasse rutiner og organisere tid og rom slik at barnet får tid til å bli kjent, etablere relasjoner og knytte seg til personalet og til andre barn. Når barnet begynner i barnehagen, skal personalet sørge for tett oppfølging den første tiden slik at barnet opplever tilhørighet og trygghet til å leke, utforske og lære.

Vi følger Espiras standard for tilvenning i barnehagen. Se vedlegg.

Overganger innad i barnehagen

Rammeplanen omtaler også overganger innad i barnehagen. Personalet skal sørge for at barn og foreldre får tid og rom til å bli kjent med barn og personale når de bytter barnegruppe.

Vi følger Espiras standard for bytte av avdeling. Se vedlegg.

Overgang barnehage og skole

Ifølge rammeplanen skal barnehagen i samarbeid med foreldre og skolen legge til rette for at barnet kan få en trygg og god overgang fra barnehage til skole og eventuell skolefritidsordning. Barnehagen og skolen bør utveksle kunnskap og informasjon som utgangspunkt for samarbeid om tilbudet til de eldste barna i barnehagen, deres overgang til og oppstart i skolen. Barnehagen må ha samtykke fra foreldrene for å dele opplysninger om enkeltbarn med skolen.

Vi følger Espiras standard for de eldste barna i barnehagen, Skolespirene. Se vedlegg.

Barnehagen som pedagogisk virksomhet

Ifølge rammeplanen skal barnehagen være en pedagogisk virksomhet som skal planlegges og vurderes. Barn og foreldre har rett til medvirkning i disse prosessene. Målet med barnehagen som pedagogisk virksomhet, er å gi barna et tilrettelagt tilbud i tråd med barnehageloven og rammeplanen. For å oppnå dette skal barnehagen være en lærende organisasjon, og det pedagogiske arbeidet skal være begrunnet i barnehageloven og rammeplanen.

Planlegging

Planlegging gir personalet grunnlag for å tenke og handle langsiktig og systematisk i det pedagogiske arbeidet. Planleggingen skal bidra til kontinuitet og progresjon for enkeltbarn og barngruppen.

Slik arbeider vi for å sikre gode planleggingsprosesser:

Lederteamet i barnehagen sørger for at alle barn og ansatte medvirker aktivt i planleggingsarbeidet. Alle ansatte sørger for å tilrettelegge slik at barna får medvirke til sin egen hverdag både her og nå og på sikt. Barns rette til medvirkning er styrende for personalets arbeid med barna på alle plan.

- Personalet setter av tid og rom for at barn skal kunne være med å planlegge lek og aktiviteter i hverdagen.
- Styrer sørger for at personalet har avsatt tid til planleggingsarbeid ved planleggingsdager, planleggingsmøter, avdelingsmøter/refleksjonsmøter og ledermøter.
- Foreldrerådet og foreldrenes arbeidsutvalg inviteres til medvirkning i barnehagen gjennom foreldresamtaler, foreldremøter, Fau-møter og Su-møter.
- Styrer legger til rette for at nyutdannede barnehagelærere kan delta på veiledning.

Vurdering

Rammeplanen sier at barnehagen jevnlig skal vurdere det pedagogiske arbeidet. Det betyr at det pedagogiske arbeidet skal beskrives, analyseres og fortolkes ut fra barnehagens planer, barnehageloven og rammeplanen. Dokumentasjon av det pedagogiske arbeidet skal inngå i barnehagens arbeid med å planlegge, vurdere og utvikle den pedagogiske virksomheten.

Espira BLIKK

Espira har utviklet sin egen systematiske vurderingsmetodikk. Vi kaller den Espira BLIKK. I Espira BLIKK vurderes de ansattes pedagogiske praksis og samspill med barna opp mot kjennetegn på kvalitet, utledet fra rammeplanen. Etter vurderingene setter barnehagene mål og tiltak for utviklingsområder.

Spireportalen

Gjennom det digitale verktøyet Spireportalen har Espira en digital plattform for planlegging og dokumentasjon av den pedagogiske virksomheten, samt for kommunikasjon med foreldre.

Slik arbeider vi for å sikre god vurderingspraksis:

Lederteamet sørger for at det pedagogiske tilbudet, hverdagen, årsplan, periodeplaner og andre planer og dokumenter, vurderes jevnlig for å skape en kultur for refleksjon. Det øvrige personalet skal bidra med observasjon, tanker og refleksjon, som gir gode forutsetninger for å vurdere arbeidet som gjøres i barnehagen.

- Personalet setter av tid for gjenkalling og evaluering av lek og aktiviteter sammen med barna.
- Personalet gjennomfører formelle og uformelle barnesamtaler med en hensikt eller et mål, som dokumenteres og tas med i det videre arbeidet.
- Barnehagelærerne og pedagogisk leder innkaller til foreldresamtaler, som blir en del av vurderingsarbeidet.
- Det gjennomføres årlige digitale foreldreundersøkelser.
- Det gjennomføres årlige digitale klimaundersøkelser for personalet.
- Espira gjennomfører årlig Espira-blikk, en metodikk for vurdering av det pedagogiske innholdet i alle sine barnehager.
- Møteagendaer skal inneholde refleksjonstid.
- Avdelingene skriver "Tilbakeblikk" hver måned, som beskriver og vurderer hverdagen og aktiviteter som er gjennomført i måneden som har vært.
- Personalet vurderer planer kontinuerlig på avdelingsmøter.

Tilrettelegging av det allmennpedagogiske tilbudet for barn som trenger ekstra støtte

Rammeplanen sier at barnehagen skal tilpasse det allmennpedagogiske tilbudet etter barnas behov og forutsetninger, også når noen barn har behov for ekstra støtte i kortere eller lengre perioder. Barnehagen skal sørge for at barn som trenger ekstra støtte, tidlig får den sosiale, pedagogiske og/eller fysiske tilretteleggingen som er nødvendig for å gi barnet et inkluderende og likeverdig tilbud. Tilretteleggingen skal vurderes underveis og justeres i tråd med barnets behov og utvikling.

Barnehagen skal sørge for at barn som mottar spesialpedagogisk hjelp, inkluderes i barnegruppen og i det allmennpedagogiske tilbudet.

Slik sørger vi for tilrettelegging av det allmennpedagogiske tilbudet for barn som trenger ekstra støtte:

Lederteam sørger for at det allmennpedagogiske tilbudet drøftes jevnlig i personalgruppa.

Personalet er i nært samarbeid med foreldre for å tilrettelegge til det beste for barnet gjennom oppstartsamtale og oppfølgingssamtale for nye barn og barn som bytter avdeling, og foreldresamtaler og den uunnværlige daglige kontakten ved levering og henting.

- Personalet benytter observasjon for videre planlegging.
- Avgjørelser og tilrettelegging gjøres på bakgrunn av at det skal være til barns beste.
- Personalet sørger for et målrettet og systematisk arbeid for inkludering i lek der det trengs.
- Personalet tilrettelegger for mindre barnegrupper i lek og annen aktivitet.
- Personalet legger til rette for at barn skal oppleve gleden ved mestring.
- Personalet benytter dagstavler, tegn-til-tale, språkgrupper og andre pedagogiske tiltak der det er lærerikt og utviklende for barnet.
- Barnehagen benytter ulike observasjonsverktøy (Tras og Alle med) etter behov i nært samarbeid med foreldrene og kun der deres samtykke foreligger.

Barnehagens arbeidsmåter, progresjon og barnehagens digitale praksis

Ifølge rammeplanen skal barnehagens arbeidsmåter ivareta barnas behov for omsorg og lek, fremme læring og danning og gi barn mulighet for medvirkning. Barnehagen skal ta i bruk varierte arbeidsmåter, og de skal tilpasses til enkeltbarn, barnegruppen og lokalmiljøet.

Alle barna skal kunne oppleve progresjon i barnehagens innhold, og barnehagen skal legge til rette for at barn i alle aldersgrupper får varierte leke-, aktivitets- og læringsmuligheter. Bruk av digitale verktøy i det pedagogiske arbeidet skal støtte opp om barns læringsprosesser og bidra til å oppfylle rammeplanens føringer for et rikt og allsidig læringsmiljø for alle barn.

Espiras satsinger på de yngste og de eldste barna

Espira har egne satsinger for de eldste barna, skolepirene, og for tilvenning av de yngste barna, småspirene.

Småspirene

En trygg start er fundamentet for en god barnehagetid. I Espira skal vi gi barn og foreldre en god oppstart og tilvenningstid i barnehagen.

Omsorg, trygghet, tilknytning, godt foreldresamarbeid og barnets beste står i sentrum for tilvenningstiden. Vi skal gjøre vårt beste for at alle barn og familier starter barnehagelivet på en god måte.

Skolespira

I Espira skal barna få gode opplevelser med å være eldst i barnehagen. De skal møte arbeidsmåter og få erfaringer som er tilpasset det de er opptatt av og interesserte i. Alle Espiras barnehager har en ansatt med særlig ansvar for skolespira-tilbudet. Denne ansatte deltar også i nettverk med andre skolespira-ansvarlige i Espira, der de utveksler kunnskap og erfaringer og lærer av hverandre.

I skolespiregruppa skal barna også bli kjent med skolen og hva som venter dem slik at overgangen til skolen blir trygg og god. Alle våre barnehager samarbeider med skolene barna skal begynne på.

Slik arbeider vi for å sikre progresjon for de yngste barna (Småspirene) i barnehagen:

En trygg start er fundament for en god barnehagetid. I Espira skal vi gi barn og foreldre en god oppstart og tilvenningstid i barnehagen. Omsorg, trygghet, tilknytning, godt foreldresamarbeid og barns beste står i sentrum for tilvenningsperioden. Vi skal gjøre vårt beste for at alle barn og familier starter barnehagelivet på en god måte. For å dette til, er vi avhengig av å få til en god tilbakemeldingskultur sammen med foresatte. Personalet benytter Cos/Trygghetssirkelen i sitt arbeid med alle barn.

- Tilvenningskontakten forbereder tilvenningen, tar i mot første dagen, gjennomfører en oppstartsamtale og en oppfølgingssamtale i løpet av den første tiden.
- Personalet tilpasser tilvenningen til hvert enkelt barns behov og tilrettelegger slik at foreldrene er med så lenge barnet har behov for det.
- Det pedagogiske miljøet er tilpasset de yngste barnas behov for å bevege seg, utforske, tumle, ta på, løfte på, flytte på osv.
- Personalet deler barna i grupper etter alder og utvikling slik at de får dekket sitt behov i lek og aktivitet.

Slik arbeider vi for å sikre progresjon for de mellomste barna i barnehagen:

De mellomste barna er en sammensatt gruppe med dertil tilhørende behov. Personalet må bli god kjent med barna og tilrettelegge for deres behov og ønsker i hverdagen. En stor del av gruppa har akkurat startet på avdeling for de eldste barna. Disse må få en god tilvenning til ny avdeling. 3-4 åringene slutter å sove, slutter med smokk, slutter med bleie og de kjenner mye på ulike følelser. Det er viktig å møte barna her og nå og sette seg inn i hvordan de har det. Personalet benytter Cos/Trygghetssirkelen i sitt arbeid med alle barn.

- Personalet bruker bevisst utemiljøet i barnehagen og naturen, som arena for lek og læring.
- Avdelingene har turgrupper flere ganger per uke.
- Personalet tilrettelegger for motorisk mestring, både fin- og grovmotorikk.
- Personalet verdsetter og legger til rette for barnas frie lek, med tid, rekvisitter, innredning, rom og voksendeltakelse.
- Personalet gir barna erfaringer med samarbeidsoppgaver, spill, konstruksjon, utforskning og andre aktiviteter.
- Personalet har fokus på de gode samtalene og barnas språklige utvikling.

- Personalet undrer seg sammen med barna, stiller åpne spørsmål og støtter deres nysgjerrighet, utforskertrang og behov for å skape mening.
- Personalet ser og leser ofte bøker sammen med barna.

Slik arbeider vi for sikre progresjon for de eldste barna (Skolespirene) i barnehagen:

Skolespirene viser gjerne selvstendighet og at de gjerne ønsker å hjelpe de som er yngre enn seg. De mestrer og opplever glede ved regelleker. Barna i denne alderen begynner å bli opptatte av bokstaver, skriv navnet sitt, kjenne igjen bokstaver og vise interesse for tall, siffer, mengder og telling.

- Personalet har fokus på bistå barna i deres utvikling på å ha troen på seg selv og være trygge på å ytre sine meninger, ved å anerkjenne og støtte barna.
- Personalet legger til rette for Skolespirenes medvirkning og tar utgangspunkt i deres ønsker å behov for planlegging av aktiviteter på gruppa.
- Personalet har fokus på bruk av naturen som læringsarena.
- Personalet legger til rette for prosjektbasert læring.
- Personalet legger til rette for at barna får mer ansvar, holde orden på Skolespirautstyret og klærne sine.
- Skolespirene går på lengre turer i trafikken, for eksempel til biblioteket og brannstasjonen, hvor trafikkopplæring er viktig.
- Skolespirene har hovedansvaret for samarbeidet med Sos-barnebyer og barnehagen i Zimbabwe.
- Skolespirene reiser til Østfoldbadet for vanntilvenning og begynnende svømmeopplæring.
- Skolespirene går på tur til nærskolen, Mysen skole.
- Skolespiraansvarlig gjennomfører barnesamtaler og foreldresamtaler, som danner en presentasjon av barnet til skolen.
- Personalet gjennomfører eget foreldremøte og avslutning med foreldre.

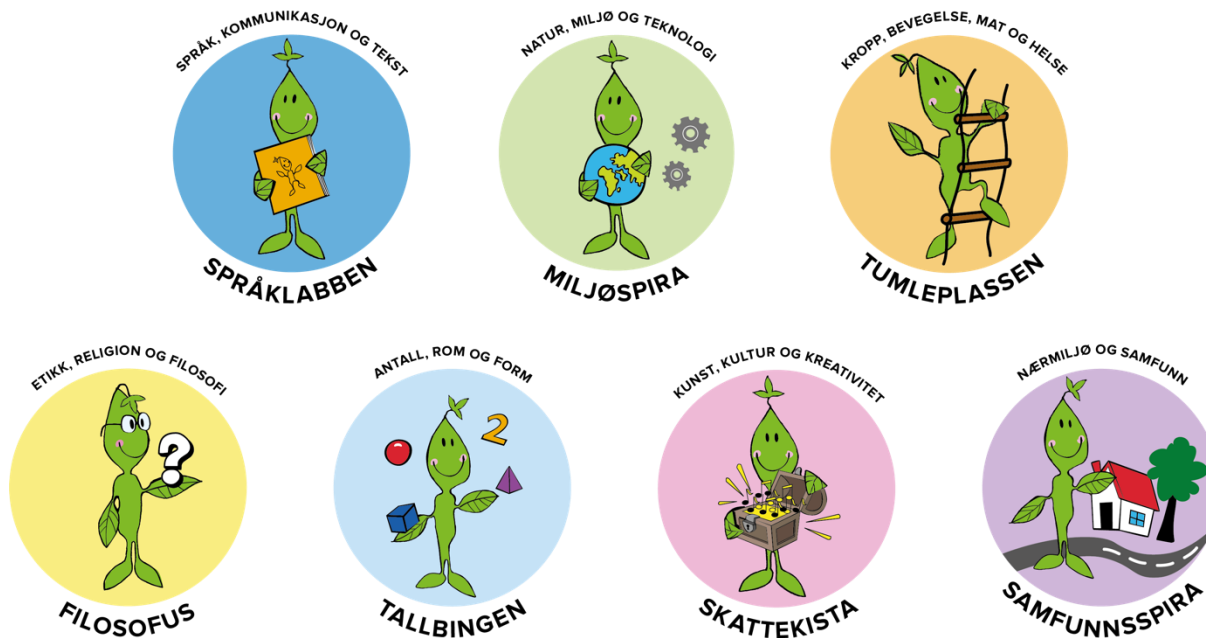

Barnehagens fagområder

I rammeplanen er det definert syv fagområder som barna skal utvikle kunnskaper og ferdigheter innenfor gjennom undring, utforskning og skapende aktiviteter. Ifølge rammeplanen skal barnehagen se fagområdene i sammenheng, og alle fagområdene skal være en gjennomgående del av barnehagens innhold. Fagområdene i rammeplanen tilsvarer i stor grad de fagene barna senere møter i skolen.

Spirene

De ulike «Spirene» i Espira representerer alle fagområdene i rammeplanen. I Espira ser vi fagområdene i sammenheng. Vi jobber helhetlig, tverrfaglig og ofte tema- eller prosjektbasert med alle fagområdene.

Espiras satsingsområder

Espira har tre satsingsområder: **Språk, realfag og bevegelse**. Disse områdene er viktige for barns helhetlige utvikling og livslange læring. I Espira skal alle barn møte disse satsingsområdene på varierte og spennende måter.

Slik arbeider vi med fagområdene og satsingsområdene i år:

Vi fortsetter vårt utviklingsarbeid med fokus på barnas frie lek. Leken er en viktig arena for barna å bli kjent med alle fagområdene, seg selv, de andre barna, de voksne og samspill på alle plan.

Personalet interesserer seg for og legger til rette for barnas frie lek, oppmuntrer, støtter, tilfører rekvisitter, er lydhøre, inspirere og tilrettelegger for utvikling i leken. Personalet må ha kompetanse og være kreative slik at de kan endre lekemiljøet slik at det er til det beste for barna og sikre at satsningsområdene er tilstede.

- Personalet observerer og reflektere sammen med kollegaer og barna for progresjon i barnas utvikling.
- Personalet benytter Forskerfabrikken for inspirasjon.
- Personalet legger ut spor, tilfører elementer som kan inspirere til lek som har med fagområdene å gjøre.
- Personalet har kompetanse på å reflektere over sammenhengen mellom den pedagogiske praksisen og planer.
- Fagområdene synliggjøres i planer og i Tilbakeblikket.

Vedlegg

Espiras standard for når barnet begynner i barnehagen

Målsettingen med Småspirestandarden er at alle barn som begynner i Espiras barnehager får en god start i barnehagen. Småspirestandarden omfatter tre faser:

- Før barnet starter i barnehagen
- De første dagene i barnehagen
- Oppfølging av tilvenningsperioden etter 2-8 uker

Småspirestandarden følges av maler for velkomstbrev til foreldre og skjema for oppstartsamtale og oppfølgingssamtale etter 2-8 uker.

Fase 1 - Før barnet begynner i barnehagen

- Foreldre skal få tilbudsbrev i mappe med brosjyremateriell.
- Når plassen er akseptert etableres kontakt med foreldrene.
- Velkomstbrev sendes til foreldrene i god tid før oppstart
- Alle barn skal få tilbud om å besøke barnehagen før oppstart.
- Det skal avholdes et felles foreldremøte eller en foreldresamtale før oppstart, for eksempel tidlig i juni

Fase 2 - De første dagene

- En avtalt kontaktperson tar imot barnet og foreldrene de første dagene, og sørger for at barnet gradvis blir kjent med flere barn og voksne.
- Foreldrene tilbys oppstartsamtale senest etter en uke, dersom denne ikke er avholdt før oppstart
- Lengde og tidspunkt for tilvenning skal avtales og justeres i dialog med foreldrene med bakgrunn i barnets behov. Foreldrene skal minimum være tilstede sammen med barnet i 3-5 dager.
- Foreldrene tar seg av de daglige rutinene med sitt barn i starten (mat, bleieskift, påkledning osv.) Personalet nærmer seg gradvis.
- Personalet skal være sensitive mot barnets behov og gi barnet den støtten det trenger.
- Personalet skal være imøtekomende.
- Personalet skal sørge for en god struktur, organisering og forutsigbarhet gjennom fast dagsrytme og faste aktiviteter.
- Barnehagen legger til rette for at barnet blir kjent med mindre grupper av barn om gangen.

Fase 3 - Oppfølging av tilvenningsperioden

- Tilvenningsperioden vil i de fleste tilfeller regnes som avsluttet etter 2-8 uker.
- Personalet skal invitere til løpende dialog og tilbakemeldinger fra foreldrene underveis i tilvenningsperioden.
- Barnehagen skal gjennomføre en oppfølgingssamtale 2-8 uker med foreldrene etter barnets oppstart i barnehagen.

Espiras standard for når barnet bytter avdeling

- Det skal tas en velbegrunnet beslutning, i dialog med foreldrene, om barnets overgang
- Når beslutningen er tatt skal foreldrene få tilbud om en overføringssamtale før oppstart på ny avdeling.
- Barnet skal få tid til å besøke ny avdeling før oppstart.
- Barnets garderobeplass skal være klargjort til barnets første dag på ny avdeling.
- Relevant informasjon om barnet overføres mellom avdelinger.
- Det avtales en kontaktperson for barnet og foreldrene i forbindelse med overgangen.
- Kontaktpersonen støtter barnet i å etablere trygge og gode relasjoner, samt sørger for at foreldrene får nødvendig informasjon i overgangsperioden.

**Ordet «avdeling» er valgt fordi det er denne måten flest barnehager i Espira organiserer seg på. Standarden gjelder uansett organiseringsform.*

Skolespira-standarden

Gjennom meningsfylte prosjekter og aktiviteter skal skolespirene få et fantastisk siste år i barnehagen. De skal få de beste forutsetningene for livslang læring og oppleve sammenheng i overgangen mellom barnehage og skole.

Espiras barnesyn skal prege arbeidet i skolespira:

«Barn er fylt av fantastiske evner og egenskaper. De søker hele tiden å skape mening i samhandling med omverdenen. Barna i våre barnehager skal oppleve oss som deltakere i meningsskapingen i et trygt, omsorgsfullt og inspirerende miljø.»

Rammer for skolespira:

- minimum 6 timer til skolespireaktiviteter hver uke
- en pedagog har ansvar for organisering og gjennomføring i barnehagen
- deltagelse i skolespira-nettverk for ansvarlig pedagog
- minimum 3 ganger pr. år
- etablering av kontakt med skolen(e)

